

Pályaválasztás

A pályaválasztás fejlődéslélektani összefüggései

- *12 éves kor után* alakul ki a *reális pályorientáció*, de az igények ébredése, a mintakeresés már 6 éves kortól kognitív szinten is elkezdődik.

A modellélmények meghatározó szereppel bírnak.

- *15-24 éves* kor között az *exploráció szakasza* (Super)

- A személyiségfejlődés és a pályafejlődés igazán harmonikus kapcsolata gyakran csak **25-30 éves kor között** alakul ki. Super ezt nevezi **kísérleti fázisnak**.
- **A stabilizáció szakasza 31-44 életév** közé tehető.
- **45-64 éves korig a fenntartás szakasza** zajlik.
- **A 64. évtől a hanyatlás** következik.
(szellemi és fizikai értelemben)

Személyiségfejlesztés és pályaválasztás

A pályaválasztás egyéni törekvéseink
fontos kifejezése

pálya-orientáció

pálya-szocializáció

pálya-identifikáció

A helyes döntés alapjai

adottságok + indítékok + objektív tényezők
(vágyak, lehetőségek, követelmények egyeztetése)

ÖNBIZALOM

IGÉNY

MUNKA

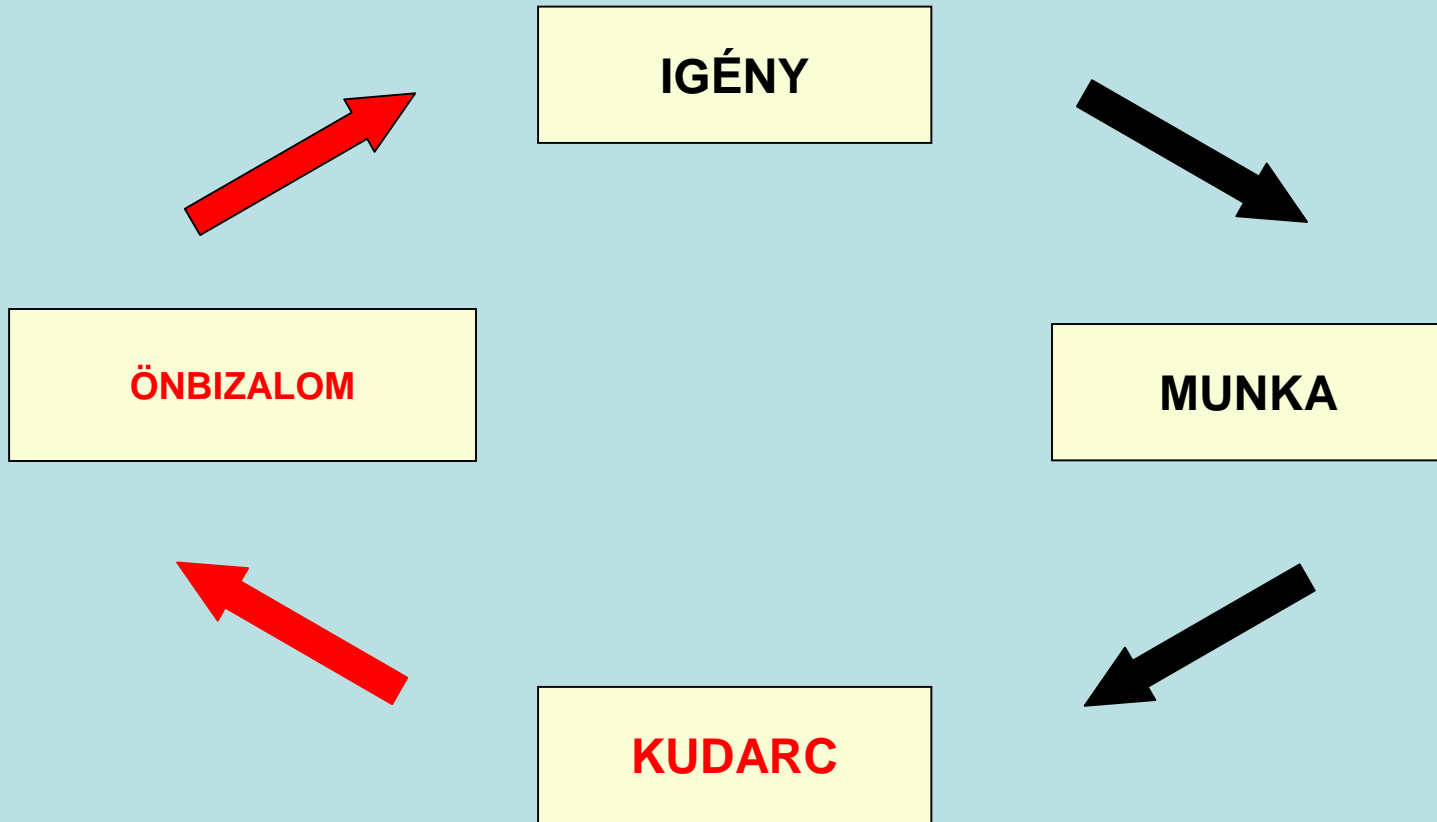
SIKER

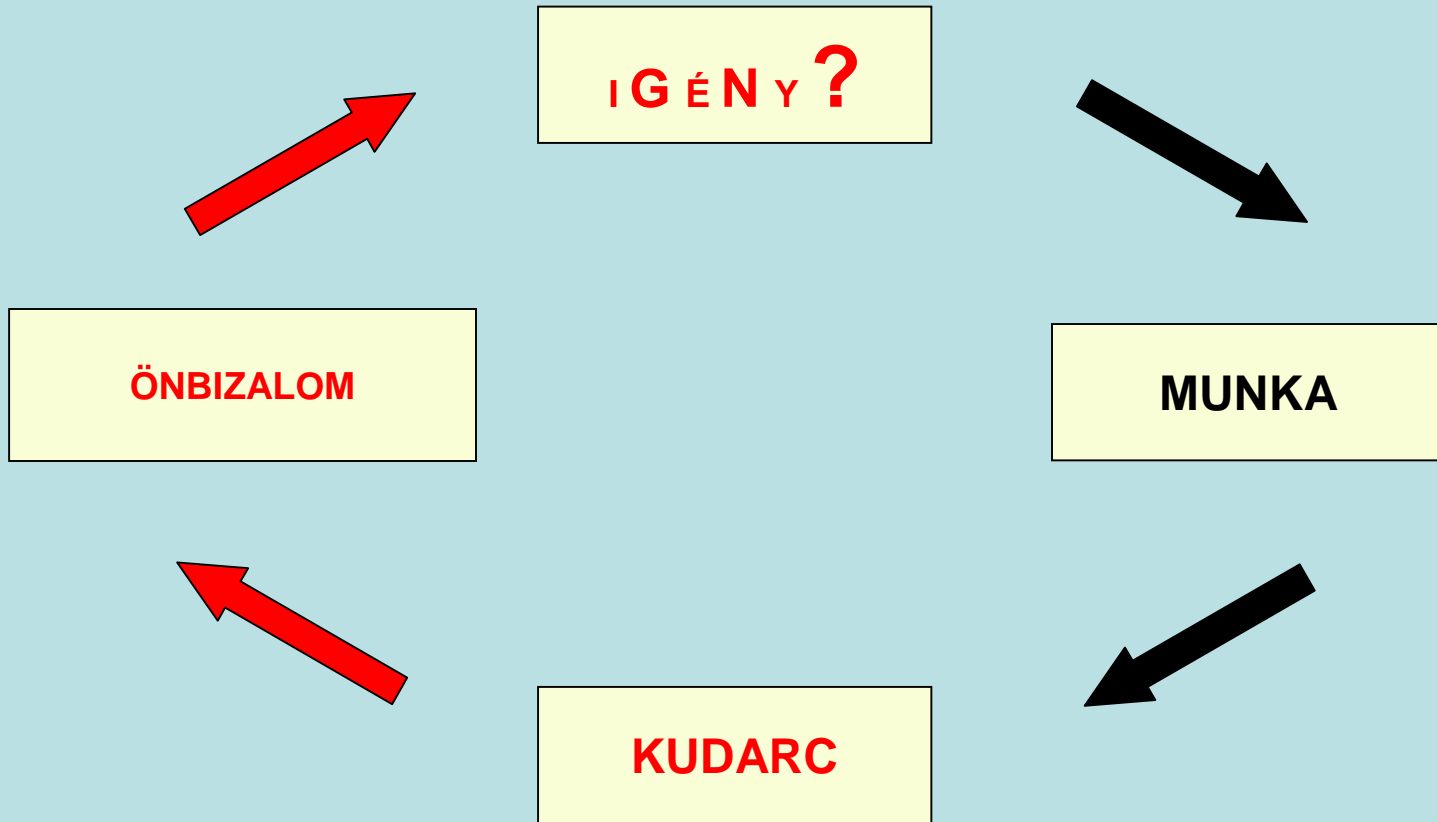
ÖNBIZALOM

IGÉNY

MUNKA

SIKER

- **Identifikáció:** Komplex tanulási forma, melynek során valamely interperszonális kapcsolat egyik tagja utánzás és empátia alapján modellje érzelmi beállítódásával, viselkedésével azonosul.
- **A pálya-identifikáció sikerességének elsőszámú feltétele nem a képességekben, hanem a személyiségjegyekben keresendő!**
- A pályaválasztási érettség elősegítése az iskola feladata (is).

Élménymód és pálya megfelelése

A szociális (családi) környezet értékrendje, az érzelmi nevelés tartalma, magatartásmintái erősebben hatnak a pálya-identifikációra, mint a család iskolázottsága.

Ember és pálya megfelelése

Csirszka János három tényezőcsoportban foglalta össze a megfelelés objektív és szubjektív feltételeit

Munkaprofil – Képességek

(tárgyi jellemzők, eszközök)

M.emocionális jellemzői – A személyiség affektivitása

A munka dinamizmusa – Egyéni motivációk

(követelmények és lehetőségek)

A személyiségtípusok és a környezet összefüggései

(Holland nyomán)

Motorikus szakmai környezet - Realista típus

Intellektuális sz. k. – Intellektuális típus

Segítő-támogató sz. k. – Szociális típus

Konform sz. k. – Konvencionális típus

Teljesítményorientált sz. k.– Vállalkozó szellemű sz. t.

Esztétikai sz. k. – Esztétikai-művészeti sz. t.

Az egyéni karakter kialakulása (Jung)

- a személyiség a külvilág vagy a **belső világ felé vonzódik**, azaz extrovertált vagy introvertált, örökletesen adott.
- Az is **örökletesen adott**, hogy a tudatos én irányította négy fő funkció a gondolkodás, az érzés, az intuíció és a külvilág közvetlen érzékelése közül **melyik a domináns** a személyiségben.

Az egyéni karakter kialakulása (Jung)

- Az élet első felében fontos, hogy az én megismerje saját karaktertípusát, és annak megfelelően helyezkedjék el a reális világban.
- Egy extrovertált alkat, csak eredeti személyiség-szerkezetét “megerőszkolva” válhat például rendszergazdává, míg a karaktertípusának megfelelő, az egészséges személyiségfejlődés, toleráns, a gyermek személyiségére is figyelő nevelés mellett például **boldog** balett-táncos válhat belőle.

Az egyéni karakter kialakulása (Jung)

- **Ha az életben “küzdünk” kell**, célszerű a csatát a domináns funkciónk területén vívni. **Am ha valakit szeretünk** olyan területen segíthetünk neki legtöbbet, ami nem az ő domináns funkciója.
- Korunk **technikai civilizációja** a racionális funkciókat “értékeli”, így súlyos egyoldalúsággal az extroverzív beállítódást és a gondolkodó, közvetlen érzékelő funkciót részesíti előnyben.

(Boros Katalin: *Árnyékunkon át a spirituális ébredésig* c. munkájának részlete)

A jó döntéshez tehát
önismeret
(pályaválasztási érettség)
és
a pályák ismerete
egyenlőképpen szükséges!

Köszönöm a figyelmet!